

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobkyně: **Základní škola a Mateřská škola Roztoky u Jilemnice**, se sídlem Roztoky u Jilemnice 190, zastoupené JUDr. Hanou Poprachovou, advokátkou se sídlem v Trutnově, Svatojánské náměstí 47, proti žalovanému: **Městský úřad Jilemnice**, se sídlem v Jilemnici, Masarykovo náměstí 82, v řízení o žalobě na vyslovení nezákonnosti zásahu správního orgánu – vstupu do objektu žalobkyně, omezování osobní svobody žáků a učitelů žalobkyně, narušení výuky ve škole a dozoru nad žáky žalobkyně, výsledku nezletilých žáků žalobkyně bez přítomnosti zákonných zástupců a odebrání mobilních telefonů žákům žalobkyně dne 27. 10. 2015, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec, a dne 19. 1. 2016 pravomocně postoupenou Krajskému soudu v Hradci Králové, domáhala vyslovení nezákonnosti zásahu žalovaného a Policie ČR – Krajského ředitelství Policie Libereckého kraje (když usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka Liberec ze dne 6. 1. 2016 byla věc co do části týkající se žalovaného vyloučena k samotnému projednání). Nezákonný zásah žalovaného měl spočívat ve vstupu jeho pracovníků do objektu žalobkyně, omezování osobní svobody žáků a učitelů žalobkyně, narušení výuky a dozoru nad žáky žalobkyně, výsledku nezletilých žáků žalobkyně bez přítomnosti zákonných zástupců a odebrání mobilních telefonů žákům žalobkyně, to vše dne 27. 10. 2015.

Žalobkyně k výše uvedenému uvedla, že dne 27. 10. 2015 se pracovníci žalovaného společně s příslušníky Policie ČR – Krajského ředitelství Policie Libereckého kraje dostavili k budově žalobkyně a domáhali se vstupu dovnitř. Ředitelka žalobkyně nebyla v tu dobu přítomna, proto byli pracovníci žalovaného do budovy vpuštěni školníkem po jeho předchozí telefonické domluvě s ředitelkou. Důvodem pro vstup do budovy žalobkyně bylo nařízené vyšetřování ve věci údajné šikany ve škole. Pracovníci žalovaného byli následně odvedeni G., pověřenou dočasným zastupováním ředitelky žalobkyně v její nepřítomnosti, do 7. třídy, kde byli žáci, kteří měli být vyslechnuti. Po vstupu do třídy byli žáci vyzváni k tomu, aby vypnuli své mobilní telefony a položili je na stůl učitele. Ze žáků byly vyzvány celkem čtyři studentky, aby společně s pracovníky žalovaného odešly do počítačové učebny a kabinetu II. stupně. Další žáci zůstali ve třídě v lavicích s třídní učitelkou. Žákyně byly vyslechnuty pracovníky žalovaného a dvě z učitelek byly Policií ČR odvezeny k podání vysvětlení (konkrétně šlo o učitelku K. a ředitelku žalobkyně Z., která se v mezidobí vrátila). Následně byla k podání vysvětlení odvezena ještě učitelka N. V průběhu podávání vysvětlení výše jmenovanými členkami učitelského sboru musela být výuka zajišťována jinými vyučujícími. Po skončení výsledku nezletilých žákyň se tyto mohly vrátit zpět do třídy. Celý zásah byl ukončen asi kolem 11:00 hodin, avšak bez toho, aby žalovaný žalobkyni sdělil, že své jednání považuje za dokončené a odjíždí.

Ve výše popsaném jednání žalobkyně spatřovala nezákonný zásah, který vytýkala jednak Polici ČR – Krajskému ředitelství Policie Libereckého kraje a jednak žalovanému. Ve vztahu k žalovanému žalobkyně spatřovala nezákonnost zásahu v neoprávněném vstupu do objektu žalobkyně, ve vyslýchání nezletilých žákyň žalobkyně bez přítomnosti jejich zákonných zástupců a bez předchozího uvědomění žalobkyně. Toto jednání bylo dle názoru žalobkyně v rozporu s ustanovením § 52 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“), které oprávnění žalovaného (jakožto orgánu sociálně-právní ochrany dětí) reguluje. Jednání žalovaného porušovalo osobnostní práva žáků žalobkyně, bylo necitlivé k žákům i učitelům žalobkyně, kteří měli z celého jednání stresující zážitek s následnými posttraumatickými stavy.

Ve vztahu k sobě samotné nezákonnost zásahu žalobkyně spatřovala v tom, že je školským zařízením odpovědným za plnění příslušných ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak § 29 a § 164, podle nichž žalobkyně musí vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí, zajišťovat jejich bezpečnost a ochranu zdraví, zajišťovat dohled nad dětmi a žáky, a právě do těchto povinností žalobkyně bylo nezákonně zasaženo výše popsáním jednáním žalovaného ze dne 27. 10. 2015.

Žalovaný zaujal procesní stanovisko k podané žalobě ve svém vyjádření ze dne 22. 12. 2015, v němž uvedl, že s žalobou v celém rozsahu nesouhlasí a navrhl její zamítnutí. Uvedl, že dne 22. 10. 2015 mu byla doručena žádost Policie ČR – Krajského ředitelství Libereckého kraj o součinnost ve formě účasti a provádění úkonů s nezletilými žáky 7. třídy žalobkyně. Cílem návštěvy prostor žalobkyně způsobem, jak jej popsala, bylo prošetření tvrzeného šikanování mezi nezletilými žáky.

Žalovaný se postupně vyjádřil k jednotlivým jednáním, v nichž žalobkyně spatřovala nezákonný zásah. Nejprve poukázal na § 52 odst. 1 zákona o sociálně právní ochraně dětí, dle kterého je žalovaný, respektive jeho zaměstnanci, oprávněn navštěvovat nezletilé ve školském zařízení v souvislosti s plněním úkolů dle citovaného zákona. K nezákonnosti zásahu tvrzeného žalobkyní a spočívajícího ve vstupu do prostor žalobkyně žalovaný konstatoval, že k tomuto došlo za přítomnosti zaměstnance žalobkyně a bez jakýchkoli námitek. Razantně odmítl tvrzení, že jeho jednáním mělo dojít k omezování osobní svobody nezletilých žáků a učitelů žalobkyně. K izolaci jednotlivých žáků bylo přistoupeno s ohledem na snahu získat pravdivé informace o projednávané věci, tj. zda v 7. třídě žalobkyně docházelo či nedocházelo k tvrzené šikaně. Rozdělení nezletilých rovněž zaručovalo jejich ochranu před možnými následky v podobě ústního či fyzického napadání pro to, co vypověděli. Jednání ve vztahu k učitelům žalobkyně, tj. jejich odvezení k podání vysvětlení, bylo ryze v dikci Polici ČR a tohoto se žalovaný nikterak neúčastnil.

K nezákonnosti zásahu spočívajícího v tom, že došlo k narušení výuky ve škole a dozoru nad žáky, žalovaný sdělil, že stran tvrzené šikany docházely četné stížnosti matek nezletilých, proto bylo jednání žalovaného provedeno komplexně. Vyslechnuti byli postupně všichni žáci 7. třídy, byť si je žalovaný vědom toho, že tím došlo k přerušení výuky v této třídě a toto jednání si rovněž vyžádalo náročnější organizační zajištění učiteli žalobkyně. Skutečnost, že k pohovorům mezi nezletilými žáky a pracovníky žalovaného docházelo bez přítomnosti jejich zákonných zástupců, nezakládá nezákonnost takového jednání, neboť ze zákona o sociálně-právní ochraně dětí neplyne žalovanému povinnost provádět takovou činnost za přítomnosti zákonných zástupců nezletilých. K nezákonnosti spočívající v odebrání mobilních telefonů se žalovaný věcně nevyjadřoval, když toto jednání bylo i žalobkyní kladeno k tíži Policii ČR – Krajskému ředitelství Libereckého kraje.

Žalovaný rovněž zdůraznil skutečnost, že žalobkyně podává žalobu v tzv. veřejném zájmu, neboť výše popsaných jednání, kterých se žalovaný měl dopustit a ve kterých je dle názoru žalobkyně spatřována nezákonnost, se žalovaný dopustil ve vztahu k učitelům a žákům žalobkyně. Žalovaný tak v této souvislosti namítl nedostatek aktivní věcné legitimace žalobkyně.

Krajský soud přezkoumal žalobu v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vycházeje přitom ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době tvrzeného nezákonného zásahu v souladu s § 87 odst. 1, věta za středníkem s. ř. s. Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., když k takovému postupu udělila žalobkyně souhlas výslovně, žalovaný pak postupem dle věty druhé téhož ustanovení.

S ohledem na skutkové okolnosti však považuje krajský soud za vhodné se u této problematiky pozastavit. Při svých úvahách krajský soud zohlednil závěry uvedené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014-48 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz), dle kterého navrhne-li účastník v řízení o žalobě provedení důkazů před správním soudem podle § 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s., nelze takový návrh považovat za nesouhlas s rozhodnutím bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Dle názoru krajského soudu je výše uvedený

závěr, byť se vztahoval k řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí, bez dalšího aplikovatelný i u dalších typů žalob, avšak vždy samozřejmě s ohledem na okolnosti konkrétního případu. V projednávané věci žalobkyně v žalobě učinila určité důkazní návrhy (zejména výslechy svědků), nicméně následně se k výzvě krajského soudu explicitně vyjádřila v tom smyslu, že souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání. Žalovaný nejprve ve svém vyjádření k žalobě rovněž učinil důkazní návrhy a uvedl, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez jednání (to však ještě v době, kdy věc byla podána u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec). Po pravomocném postoupení věci k soudu zdejšímu byl žalovaný znovu vyzván ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., když k vyjádření mu byla dána lhůta dvou týdnů. Uvedená výzva mu byla doručena dne 12. 2. 2016, na tuto však žalovaný nikterak nereagoval. Z uvedených důvodů dospěl krajský soud ke shora již konstatovanému závěru, tedy že jsou v dané věci splněny podmínky pro její rozhodnutí bez nařízení jednání.

Pokud jde o věc samou, krajský soud se nejprve zabýval včasností žaloby ve smyslu § 84 s. ř. s., kdy tato musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobkyně dověděla o nezákonném zásahu a nejpozději do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Tuto procesní podmínku má krajský soud v řízení za splněnou. K projednávanému zásahu došlo dne 27. 10. 2015 a žaloba byla žalobkyní podána, původně u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec, dne 8. 12. 2015.

Dále krajský soud přistoupil k posouzení, zda je v posuzovaném případě dána důvodnost ochrany podle § 82 a násl. s. ř. s. K tomuto je zapotřebí, aby byly kumulativně splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (tj. zásahem správního orgánu v širším slova smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž zásah v širším slova smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování zásahu (6. podmínka). Není-li byť jen jedna z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srovnej rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, publikované pod č. 603/2005 Sb. NSS).

Krajský soud tedy byl povinen zkoumat, zda jsou v řízení kumulativně splněny výše uvedené podmínky, avšak s dílčími modifikacemi vnesenými do věci soudní judikaturou. Nepřehlédl rovněž, že s účinností od 1. 1. 2012 byl s. ř. s. novelizován tak, že byla výše uvedená 6. podmínka z textu jeho § 82 vypuštěna. Přesto však zůstává judikatura Nejvyššího správního soudu vztahující se ke zbývajícím podmínkám i nadále použitelná.

V souvislosti s tím považuje za vhodné připomenout, že pro aktivní věcnou legitimaci k podání projednávané žaloby postačuje pouhé tvrzení žalobkyně o tom, že byla na svých právech přímo zkrácena. Posouzení toho, zda úkon žalovaného může být pojmově zásahem, je již otázkou důvodnosti podané žaloby (tedy součástí rozhodnutí ve věci samé), a nikoli otázkou existence podmínek řízení podle § 46 odst. 1 s. ř. s. (k tomu srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, publikované pod č. 1773/2009 Sb. NSS). Procesní obranu žalovaného spočívající v tvrzení, že žalobkyně není

aktivně věcně legitimována k podání žaloby, proto krajský soud považuje za nedůvodnou.

V návaznosti na shora uvedené se dále krajský soud zabýval otázkou, zdali tvrzené jednání žalovaného může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (4. podmínka z výše citovaných). A dospěl k závěru, že ano. Zásahem se totiž dle konstantní soudní judikatury rozumí úkon, který není učiněn ve formě rozhodnutí, ale přesto je závazný pro osoby, vůči nimž směřuje. Zásahem může být rovněž například nezákonná nečinnost spočívající v neučinění nějakého úkonu jiného než rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. (srovnej např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, publikované pod č. 2206/2011 Sb. NSS). V projednávané věci tak krajský soud dospívá k závěru, že jednání žalovaného, jak je popsáno v žalobě a rovněž v procesní obraně žalovaného, může představovat zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Tím však nepředjímá odpověď na otázku, zda se jednalo o zásah nezákonný.

Pro úspěšnost uplatněné žaloby je však rovněž zapotřebí, jak již bylo citováno výše, aby bylo prokázáno, že zásahem byla strana domáhající se ochrany formou zásahové žaloby přímo zkrácena na svých právech, přičemž zásah musí být zaměřen přímo proti ní nebo v jeho důsledku bylo proti ní přímo zasaženo. Krajský soud se však ohledně této problematiky přiklání k důvodnosti procesní obrany žalovaného spočívající v námitce, že tvrzeným jednáním pracovníků žalovaného do práv žalobkyně přímo zasaženo nebylo. Zásah v projednávané věci (resp. shora podrobně popsané jednání pracovníků žalovaného) nebyl navíc přímo proti žalobkyni ani zaměřen (ta nebyla „obětí“ jednání žalovaného).

Tvrzení o zásahu do svých práv obsahuje fakticky pouze úvod žaloby, v němž žalobkyně konstatuje, že je školským zařízením a jako taková je odpovědná za plnění příslušných ustanovení školského zákona, zejména pak § 29 a § 164, podle nichž škola musí vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí, zajišťovat jejich bezpečnost a ochranu zdraví, zajišťovat dohled nad dětmi a žáky. Uvedené tvrzení je však velmi obecné a příliš vágní, bez bližší konkretizace. Navíc v rozporu s ním se celý následný obsah žaloby zaměřuje na popis jednání, kterého se měl žalovaný dopustit ve vztahu k nezletilým žákům žalobkyně a učitelům. Podstatu žaloby tak tvoří tvrzení o zásahu do práv uvedených fyzických osob. Žalobkyně neuvádí a nekonkretizuje žádné ze svých veřejných subjektivních práv, která měla být zásahem přímo zkrácena, ani neobjasňuje, proč měl být zásah zaměřen přímo proti ní nebo proč v jeho důsledku bylo proti ní přímo zasaženo.

V návaznosti na tuto skutečnost krajský soud zdůrazňuje, že nemůže v řízení překračovat dispoziční zásadu a domýšlet za žalobkyni například důvody, pro které mohlo případně jednání žalovaného do jejích veřejných subjektivních práv zasáhnout. Krajský soud tak výše specifikované podmínky nemá v projednávané věci za splněné. Proto uzavírá, že nebylo prokázáno, že by v daném případě došlo žalobkyni popsaným jednáním pracovníků žalovaného k zásahu do jejích veřejných subjektivních práv ve smyslu § 2 s. ř. s, případně že by uvedené jednání směřovalo přímo proti ní nebo bylo v jeho důsledku proti ní přímo zasaženo.

S ohledem na výše uvedené, tj. potřebnost kumulativního naplnění všech citovaných podmínek pro důvodnost poskytnutí ochrany proti nezákonnému zásahu,

respektive deklarování jeho případné nezákonnosti, se krajský soud již věcně nemusel zabývat naplněním dalších ze shora uvedených podmínek, tedy ani otázkou nezákonnosti zásahu. Tato by musela být zkoumána s ohledem na jeho přiměřenost, předvídatelnost a svévolnost optikou proporcionálního poměřování práv účastníků řízení. Z toho důvodu rovněž nepovažoval za nutné provádět stranami navržené důkazy.

Krajský soud tak, veden výše uvedenými úvahami, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto mu nezbylo než ji v souladu s § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítnout.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Ve věci měl úspěch žalovaný, ten však náhradu nákladů řízení nepožadoval, ostatně krajský soud ze správního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké náklady nad rámec jeho úřední činnosti v souvislosti se soudním řízením vznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 25. května 2016

JUDr. Jan Rutsch v.r.
předseda senátu